

СТАНОВИЩЕ

**от доц. д-р Фани Евгениева Бойкова,
Пловдивски университет
„Паисий Хилендарски“**

**на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„доктор“**

в област на висше образование: 1. Педагогически науки

**професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на
обучението по български език)**

Автор: Стойка Йорданова Чакърва

**Тема: „Развиване на комуникативната компетентност на ученици чрез проектно
ориентирано обучение по български език“**

Научен ръководител: проф. д-р Татяна Ангелова

Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД38-612 от 20.11.2023 г. на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Развиване на комуникативната компетентност на ученици чрез проектно ориентирано обучение по български език“ и придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки; професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език). Автор на дисертационния труд е Стойка Йорданова Чакърва с научен ръководител проф. д-р Татяна Ангелова.

Представеният от Стойка Чакърва комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ, като най-значими компоненти са: дисертацията, авторефератът и публикациите по темата.

Докторантката демонстрира добра научна подготовка и широка библиографска осведоменост по разглежданата тема. Проучената и експлицирана в текста научна литература включва 81 източника, от които: 46 заглавия на български език, 11 документа, 24 заглавия на английски език и руски език. Разработката е структурирана в увод, четири глави, изводи, заключение, приноси, списък на публикации по темата, библиография, приложения. Проучванията по темата на дисертацията са популяризирани чрез участия в 3 научни форума и 5 публикации в специализирани издания, от които 3 в Web of Science. Докторантката е участвала и в реализирането на 1 научен проект към Катедрата по методика на обучението във Факултета по славянски филологии на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Актуалност на тематиката и характеристика на дисертационния труд

В дисертацията си Стойка Чакърова изследва проблематика с подчертана научно-приложна стойност и актуалност. Текстът представя осмисляне на натрупания опит през призмата на основополагащи научни постановки, които дават основание за обосноваване на предложените методически решения. Разработката демонстрира компетентността на докторантката аналитично да съпоставя и обобщава базисна теория и изследователска емпирия, като аргументира убедително личната си позиция. Изборът на изследователско поле е мотивиран от дългогодишния преподавателски опит на авторката в училище. Продуктивен за практиката е представеният методически модел за проектно ориентирано обучение, насочено към развиване на компетентности, които ще подпомогнат бъдещата социална и професионална реализация на обучаваните. Представеният проект има и допълнителна стойност със социалната ангажираност, която проявяват участващите ученици. Така те развиват своите социални и граждански компетентности.

Предложеният методически модел на проектно ориентирано обучение е обоснован в контекста на компетентностния подход в образованието. Използваните изследователски методи, сред които водещо място заемат проучването на теоретични и теоретико-приложни източници, обработката и анализът на емпирични данни, са подходящи за темата на изследването. Изследователският инструментариум е съобразен с поставените цели и задачи.

Мотивацията за ориентиране към темата е обоснована в увода. В първа глава са описани хипотезата, целите и задачите, които авторката си поставя, изследователските процедури. Втората глава представя анализ и съпоставка на научни постановки, които изследват понятието комуникативна компетентност. Проследена е историята на теоретично осмисляне на неговите компоненти от водещи изследователи на проблема – Дел Хаймс, Н. Чомски, М. Кънали, М. Суейн, Ван Ек и др. Комуникативната компетентност е изследвана и в учебната документация (ДОС, УП по БЕ, Закон за предучилищното и училищното образование и др.). Дискутирано е отношението на комуникативната компетентност с ключовите компетентности и с разбирането за грамотност в най-широк съвременен контекст. Третата глава изследва конструктивизма и неговото приложение в образованието. Анализирани са теоретичните постановки, свързани с метода на проектите. Представен е методически модел за проектно ориентирано обучение по български език в гимназиален етап и са описани основните му характеристики. В четвърта глава е представено опитното проектно ориентирано обучение и са анализирани резултатите от дейностите.

Характеристика на приносите

Значимият педагогически опит на докторантката и осмислянето му в контекста на разглежданата проблематика са изявени в предложения методически модел на проектно ориентирано обучение. Моделът е съобразен със спецификата на професионалната

подготовка на учениците и е насочен към развиване на комуникативни компетентности, очаквани като резултати при обучението по български език в гимназиален етап. Важно е да се отбележи, че проектната работа създава условия учениците да бъдат участници в автентични комуникативни ситуации и така да развият умения за успешно социално взаимодействие.

Въз основа на аналитично интерпретирани научни изследвания по проблематиката на дисертацията е направено разграничение на характеристиките на проектно ориентираното и проектно базираното обучение.

Приносите на дисертационния труд с научно-приложна стойност се извяват в перспективите за приложение на авторските идеи.

Автореферат

Авторефератът коректно отразява съдържанието и основните резултати, представени в дисертационния труд.

Заклучение

Докторантката Стойка Йорданова Чакърва демонстрира задълбочени теоретични знания и професионални умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Представеният труд съдържа необходимите компоненти на докторска дисертация; съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, постигнати резултати и приноси и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Стойка Йорданова Чакърва в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...(Методика на обучението по български език).

18.02. 2024 г.

Изготвил становището: .....

Доц. д-р Фани Бойкова